

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr
21/1981-82 med anledning av ltm Sven-Olof
Lindfors' m.fl.hemställningsmotion till land-
skapsstyrelsen om ändring av landskapslagen
om kommunalskatt på inkomst beträffande rät-
ten till grundavdrag för äkta makar.

Landstinget har över nämnda motion inbegärt lag- och ekonomiutskottets ut-
låtande. Utskottet, som tagit del av kommunala samarbetsnämndens arbets-
utskotts utlåtande i ärendet och som hört skattedirektören Jarl Hermansson,
får vördsamt anföra följande.

I den åländska kommunalbeskattningen har sedan 1950-talet tillämpats ett
gemensamt grundavdrag för makar. Det schablonmässiga grundavdraget är rela-
tivt högt jämfört med motsvarande avdrag i riket, där dock makar tillåts
göra grundavdrag individuellt.

Systemet med ett högt gemensamt grundavdrag är anpassat till landskapets
mångskiftande näringsliv. Uppdelningen av inkomst från olika förvärvskällor
på makar behöver inte vara så precis när grundavdraget ändå dras från den
gemensamma inkomsten. Det underlättar också uppbördsmyndighetens arbete
att inte i detalj behöva kontrollera inkomstfördelningen mellan makar vid
bedömande av det kommunala grundavdraget.

Utskottet har konstaterat att kommunernas skatteintäkter skulle påverkas
negativt av den föreslagna åtgärden, särskilt de mindre kommunerna skulle
drabbas hårt. Enligt motionärernas förslag och utgående från det föreslag-
na grundavdraget för år 1982 skulle makar vardera kunna erhålla fullt avdrag
upp till ett belopp av 5.600 mark och därefter proportionerligt minskande
till ett belopp av 10.200 mark. Jämfört med nuvarande gemensamma grundavdrag
skulle de skattemässiga effekterna för särskilt skärgårdskommunerna och
randkommunerna vara betydande med bibehållandet av nuvarande skattöresnivå.

Utskottet har också konstaterat att det av motionärerna föreslagna säravdrag-
systemet skulle gynna makar, där den ena maken har hög inkomst och den andra
har en låg inkomst. Eftersom grundavdraget troligen måste sänkas vid en över-
gång till ett säravdragsystem kan låginkomsttagare bli missgynnade.

Utskottet har övervägt att låta göra en undersökning av effekten av en om-
läggning till säravdragsystemet. En sådan dataundersökning skulle dock vara
kostsam och arbetskrävande, varför utskottet inte ansett det skäligt att
i detta skede låta verkställa en sådan undersökning. Däremot anser utskottet
att landskapsstyrelsen vid lämpligt tillfälle kunde låta verkställa en sådan

undersökning eftersom det vore av stort intresse att även i andra frågor ha tillgång till uppgifter om effekterna av olika avdrag på kommunernas skatteintäkter i relation till skattörets pris.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta föreliggande hemställningsmotion, samt

att landstinget måtte hemställa till landskapsstyrelsen om undersökning av grundavdragets inverkan på kommunernas skatteintäkter.

Mariehamn den 16 april 1982.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Bjarne Björklund
ordförande

Göran Lindholm
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordf. Björklund, v. ordf. Berg, ledamöt. Lönn, Söderholm och Boman.